

Del 28 de maig al 30 de juliol de 2010

Escala i vestíbul d'accés a l'Arxiu Històric

El Passeig de les Germanies

Un espai en transformació constant

El Passeig de les Germanies

Un espai en transformació constant

Durant segles, l'actual passeig de les Germanies ha estat un punt de circulació de persones i mercaderies i, alhora, la línia divisòria entre l'antiga vila i el raval. Al seu voltant hi han confluit l'antic palau, l'hort dels jesuïtes, un quarter per a soldats i diversos espais per a mercat de fruites. A les darreries del segle XIX, quan els marquesos de González decidiren alçar el seu palau emblemàtic, l'antic hort de Roda (hui plaça del Prado) i el portalet de Benipeixar encara hi subsistien.

L'aliança entre Josep Rausell, líder liberal, i Lluís Valler, líder conservador, va fer que l'eixample del sud de la ciutat fóra aprovat cap a l'any 1878, encetant així una transformació radical de la ciutat. Transformació que va comportar l'enderroc de les muralles, la creació de la plaça del Prado (aleshores plaça de Bairén) i l'obertura d'un ample vial que faria de vertebrador del futur creixement de la ciutat: el passeig de les Germanies. Nom que va adoptar, segons un acord municipal de 1884, en commemoració del important hecho histórico ocurrido en esta comarca en 1520 entre los agermanados y nobles que motivó la batalla de Vernisa, siendo este el punto por donde salió el ejército noble y por donde entró triunfante el de los agermanados que saqueó la población.

Mitjançant aquesta denominació, la burgesia local rememorava un fet molt viu entre els referents històrics dels polítics avançats del seu temps. Amb l'obertura de la nova via, s'obrien també camins per a nous accessos a la ciutat, per a una reelaboració del concepte de 'Prado', lligat al lleure, a la festa i als passejos plaents i, al capdavall, per a una ciutat renovada que mirava el futur amb una barreja de recel, d'optimisme i d'esperança.

L'exposició ens permet constatar algunes de les nombroses intervencions que s'hi han fet al llarg de més d'un segle. En primer lloc, fem un viatge als orígens. Rememorem la muralla, els portals de la Beata i de sant Doméneç, i l'antic quarter de 1730 que donava nom a la plaça, a continuació de la qual es farà el passeig. Podrem veure les discussions sobre el sentit de l'eixample de la ciutat... i arribarem fins l'any 1884, data del bateig definitiu.

En una segona seqüència, continuem amb els primers projectes d'urbanització i eixample, veient plànols i imatges de les primeres dècades del segle XX. Entre ells, hi destaca el d'Antoni Vicent Vidal, de l'any 1900, que projectava un parc des de la carretera d'Albaida fins a l'encreuament amb la via del ferrocarril d'Alcoi, el qual no s'arribà a executar. Centrem per un moment l'atenció en la plaça de Crist Rei i vorem la seva primera representació gràfica en el projecte de Joaquim Aracil, així com diverses imatges que il·lustren la seva evolució fins als anys vuitanta del segle passat. De fotografies del primer tram del passeig, n'observem de datades aproximadament als anys deu i vint, les més antigues que tenim.

Dels anys trenta destaquem un parell d'enderrocs: un que es va dur a terme i un altre que no. El primer és el de les cases de la plaça del Quarter, que representà

el primer pas per obrir el passeig cap al riu. El segon, que es quedà en projecte, és el de la casa de la Marquesa, per mitjà del qual es pretenia perllongar el carrer Cavanilles i connectar-lo amb el passeig.

Poc després de la guerra, el projecte de Pablo Soler continuà l'eixample cap a l'oest de la via del tren d'Alcoi. Hi vorem aquest plànol i la reforma de la part contigua a l'hort dels jesuïtes, amb monument a sant Francesc de Borja i "cruz de los caídos" inclosos.

Les fotografies dels anys cinquanta i seixanta, així com les de la construcció de la passarel·la sobre el Serpis, que significà el pas a l'altra banda del riu i la connexió amb el parc de l'est, completen la mostra documental.

Finalment, i gràcies a l'amabilitat de l'empresa constructora i del departament d'Urbanisme, exposem una maqueta i una infografia de les obres que estan executant-se a hores d'ara vora riu, al parc del Tirant.

Tot plegat, una revolada històrica que ens duu fins l'actualitat, en què com és palpable, el passeig continua sent un punt de trobada i d'obertura a l'exterior, i a més a més, continua reflectint el projecte de futur d'una ciutat viva.

Foto: Pedro, 1960. FMG DE 20/201